

Κύρια ονόματα

Κύρια λέγονται τα ονόματα που ανήκουν στις παρακάτω κατηγορίες ονομάτων και γράφονται με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα. Αυτά είναι:

- 1) **Τα ονόματα των ανθρώπων:** (Γιώργος, Γιάννης, Κώστας, κ.λ.π.)
- 2) **Τα ονόματα των ημερών:**(Δευτέρα, Τρίτη, Κυριακή, κ.λ.π.)
- 3) **Τα ονόματα των μηνών:** (Μάρτιος, Απρίλιος, Ιούνιος, κ.λ.π.)
- 4) **Τα ονόματα των εορτών και των αγίων:** (Χριστούγεννα, Πάσχα, Άγιος Δημήτριος, Άγιος Γεώργιος, Αγία Ελένη, κ.λ.π.)
- 5) **Τα γεωγραφικά ονόματα: Δηλαδή τα ονόματα των ποταμών, των βουνών, των λιμνών, των θαλασσών, κ.λ.π.** (Πηνειός, Κάρλα, Όλυμπος, Αχελώος, Αιγαίο Πέλαγος, Παρνασσός, Πρέσπα, Μεσόγειος Θάλασσα, Ατλαντικός Ωκεανός, κ.λ.π.)
- 6) **Τα ονόματα των χωρών, των πόλεων, των χωριών.** (Ελλάδα, Ιταλία, Αθηνά, Ρώμη, Λάρισα, Βόλος, Γερμανία, Γαλλία, κ.λ.π.)
- 7) **Τα εθνικά ουσιαστικά.** Είναι αυτά που μας δείχνουν την προέλευση, δηλαδή από πού κατάγεται κάποιος. (Ελληνας-Ελληνες, Ιταλός-Ιταλοί, Γάλλος-Γάλλοι, Άγγλος-Άγγλοι, κ.λ.π.). Προσοχή όμως, γιατί υπάρχουν ουσιαστικά που μοιάζουν με τα εθνικά ουσιαστικά αλλά δεν είναι. (ελληνικός, ιταλικός, γερμανικός, γαλλικός, κ.λ.π.). Γενικά θα λέμε ότι είναι εθνικό ουσιαστικό, αυτό που μας δείχνει την προέλευση κάποιου προσώπου, ενώ δεν είναι αυτό που μας δείχνει την προέλευση οτιδήποτε άλλου (ζώου, πράγματος, ιδιότητας, ενέργειας, κ.λ.π.).
- 8) **Διάφοροι οργανισμοί και τράπεζες.**(Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος-ΟΤΕ- Εθνική Τράπεζα, Αγροτική Τράπεζα, κ.λ.π.)
- 9) **Οι τίτλοι βιβλίων, εφημερίδων περιοδικών.** (Λεξικό, κ.λ.π.)
- 10)**Τα ονόματα των έργων τέχνης, μουσείων και μνημείων.** (Παρθενώνας, Θησείο, Άγνωστος στρατιώτης, Εθνικό μουσείο, κ.λ.π.)

Κοινά ονόματα

Αυτά είναι:

α)τα ουσιαστικά που φανερώνουν όλα τα **πρόσωπα, τα ζώα ή τα πράγματα** του ίδιου είδους. Π.χ. εργάτης, σκύλος, αυτοκίνητο, κ.λ.π. αυτά τα ουσιαστικά λέγονται **συγκεκριμένα**

β)τα ουσιαστικά που φανερώνουν **ενέργεια, κατάσταση, ιδιότητα**. Π.χ. τρέξιμο, ησυχία, αδυναμία, κ.λ.π. αυτά τα ουσιαστικά λέγονται **αφηρημένα**.

γ)τα κοινά ονόματα που φανερώνουν ένα πλήθος από πρόσωπα ζώα ή πράγματα, λέγονται **περιληπτικά**(κοπάδι, ομάδα, αμπελώνας, κ.λ.π.)

ΑΣΚΗΣΗ

Να ξαναγράψετε το παρακάτω κείμενο, γράφοντας τα κύρια ονόματα σωστά (με κεφαλαίο το πρώτο γράμμα τους).

Ο γιώργος εργάζεται στην εθνική τράπεζα της Ελλάδος. Κάθε παρασκευή κάνει λογαριασμό για τις συναλλαγές που έκανε η τράπεζα την εβδομάδα που πέρασε, ενώ στο τέλος κάθε Μάρτη, Ιούνη, Σεπτεμβρίου και Δεκεμβρίου, κάνει την ίδια δουλειά για το τρίμηνο που πέρασε.

Χτες είχε πάει για δουλειά στην Αθήνα και σε μερικές μέρες ετοιμάζεται να πάει, για δουλειά της τράπεζας πάλι, στη Θεσσαλονίκη. Στην Αθήνα βρήκε την ευκαιρία να επισκεφθεί τον Παρθενώνα, ενώ στα σχέδιά του για τη Θεσσαλονίκη περιλαμβάνεται και ο λευκός πύργος.

Τα Χριστούγεννα είχε πάει στο Πήλιο, ενώ το Πάσχα θα πάει στα Ζαγοροχώρια, στην Ήπειρο, περνώντας από τα Γιάννενα.

ΑΣΚΗΣΗ

Να ξεχωρίσεις τα κοινά ουσιαστικά στο παρακάτω κείμενο και να τα κατατάξεις ανάλογα με το τι σημαίνουν (πρόσωπο, ζώο ή πράγμα).

Αυτός ο άνθρωπος πήρε το αρνί, το φόρτωσε στο αυτοκίνητό του και το πήγε στον φούρνο να το ψήσει γιατί δεν ήξερε πως ψήνεται το αρνί στη σούβλα, αλλά και γιατί βαριόταν να γυρίζει τη σούβλα μόνος του. Έτσι αυτό το Πασχαλινό τραπέζι δεν θα έχει αρνάκι της σούβλας, αλλά του φούρνου. Όλοι όμως θα μείνουν ευχαριστημένοι και θα χορτάσουν.

Πρόσωπο	Ζώο	Πράγμα

ΟΝΟΜΑ

Να γράψεις το καθένα από τα παρακάτω κύρια ονόματα στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι φανερώνει..

Φλεβάρης, Άγγλος, Ολυμπιακό Στάδιο, Δήμαρχος, Πατριός, Αη-Λιάς, Σάββατο, Ιούλιος, Παρθενώνας, Άγνωστος Στρατιώτης,, Πρόεδρος, Πρωθυπουργός, Τρίτη, Χριστούγεννα, Μάης, Υπουργός, Πέμπτη, Βουλευτής, Αη-Δημήτρης, Έλληνας, Λευκός Πύργος, Αγία Ελένη.

Μήνες-ημέρες -εποχές	Κτίρια-μνημεία -γήπεδα	Γιορτές-Άγιοι	Τιμητικοί τίτλοι	Εθνικά Ονόματα

ΑΣΚΗΣΗ.

Να διαβάσεις προσεκτικά τις παρακάτω προτάσεις και να γράψεις τα πρώτα γράμματα που λείπουν με κεφαλαία ή με μικρά, ανάλογα με τι φανερώνουν οι λέξεις.

1. Η _____λλάδα φημίζεται για την _____λληνική φέτα, τις πανέμορφες _____λληνικές ακρογιαλιές και τους φιλόξενους _____λληνες κατοίκους της. **(Ελλάδα)**
2. Η _____λλανδία είναι γνωστή για τα πασίγνωστα _____λλανδικά τυριά και τις _____λλανδικές τουλίπες. **(Ολλανδία)**
3. Οι _____όντιοι έχουν γίνει ξακουστοί για τους _____οντιακούς χορούς και τα _____οντιακά ανέκδοτα. Λέγονται _____όντιοι γιατί κατάγονται από τις περιοχές του Εύξινου _____όντου. **(Πόντιοι)**
4. Η _____ερσία βρίσκεται πολύ μακριά, όλοι όμως θέλουμε να έχουμε στο σπίτι μας ένα χειροποίητο _____ερσικό χαλί, φτιαγμένο από έμπειρους _____έρσες υφαντουργούς. **(Περσία)**
5. Η _____κωτία βρίσκεται στην γγλία, και είναι γνωστή για το _____κωτσέζικο ούισκι της και για την τσιγκουνιά των _____κωτσέζων. **(Σκωτία)**
6. Τα _____ινέζικα φαγητά μπορούμε να τα φάμε και στην _____λλάδα, στα _____ινέζικα εστιατόρια. Δεν είναι ανάγκη να πάμε στην _____ίνα. **(Κίνα)**
7. Κάθε χρόνο πολλοί άνθρωποι επισκέπτονται την άτρα για να δουν το περίφημο _____ατρινό καρναβάλι. Έτσι τα _____ατρινά ξενοδοχεία είναι πάντα γεμάτα και οι _____ατρινόι χαρούμενοι. **(Πάτρα)**
8. Για να κάνει κάποιος _____ουηδική γυμναστική, Δεν είναι απαραίτητο να είναι _____ουηδός, ούτε χρειάζεται να πάει στη _____ουηδία. Αρκεί να πάει σε ένα γυμναστήριο **(Σουηδία)**
9. Τα _____ηλιορείτικα μήλα είναι πολύ γνωστά σε όλη την _____λλάδα. Παράγονται στο _____ήλιο και είναι πολύ νόστιμα. **(Πήλιο)**
10. Τα περισσότερα από τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιούμε, έχουν κατασκευαστεί στην _____απωνία, από _____άπωνες τεχνίτες και έχουν _____απωνική τεχνολογία ή στην _____υρώπη από _____υρωπαϊούς τεχνίτες και έχουν _____υρωπαϊκή τεχνολογία. **(Ιαπωνία-Ευρώπη)**
11. Οι _____λληνες στρατιώτες έχουν γράψει λαμπρές σελίδες δόξας στην ιστορία τους, με την απaráμιλλη _____λληνική λεβεντιά κι αντρειοσύνη τους και τους αγώνες τους για τη λευτεριά της _____λλάδας. **(Ελλάδα)**

Τοποθέτηση των λέξεων με αλφαβητική σειρά.

Λέγοντας τοποθέτηση λέξεων με αλφαβητική σειρά εννοούμε την τοποθέτηση των λέξεων με βάση τη σειρά που έχει στο ελληνικό αλφάβητο το πρώτο γράμμα τους. Όταν το πρώτο γράμμα είναι ίδιο, τότε η σειρά τους καθορίζεται από το δεύτερο γράμμα. Αν τώρα, και το δεύτερο γράμμα είναι ίδιο, τη σειρά την καθορίζει το τρίτο γράμμα, κ.ο.κ. **Π.χ. άνθρωπος, βάρος, γραφείο, είδος, εικόνα, επαρχία, εύκολο.**

ΑΣΚΗΣΗ

Να διαβάσεις τις παρακάτω λέξεις με προσοχή και να τις κατατάξεις κατά αλφαβητική σειρά.

Καπέλο, εκκλησία, παιδί, παίζω, βιβλίο, άνθρωπος, αδελφός, πατέρας, δρόμος, καρέκλα, λαμπάδα, τραπέζι, κουζίνα, ψωμί, παίζω, κάγκελο, πουκάμισο, δοχείο, επάνω, ταμίας, καρότσι, πόρτα, παράθυρο.

Το ίδιο να κάνεις και με τις παρακάτω λέξεις.

Πάτωμα, τοίχος, μάρμαρο, χρήματα, σκύλος, ραδιόφωνο, ποτήρι, καλώδιο, άνοιξη, λάμπα, ρολόι, πίνακας, σάκα, κερί, γλυκό, καπνός, φωτιά, γλέντι, σπίθα, κιθάρα, κουβέρτα, διακόπτης, ελατήριο, γάτα.
